

LBRIS

We know
books

Traducere: Șugar Paula

Tehnoredactor: Ana-Maria Băluță

Copyright © 2022 Soma Nova

Este interzisă reproducerea sub orice formă, integral sau parțial,
a acestui text fără consimțământul scris al editurii.

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a
României**

Anecdote și glume din tradiția rusă. -

București : Soma Nova, 2022

ISBN 978-606-95597-3-4

821.161.1

Editura Soma Nova, București, 2022

Str. Gorjului, Nr.22A, Camera 1

*Tiparul executat la S.C. GANESHA PUBLISHING HOUSE LTD
S.R.L. - Bucuresti; tel 021 423 20 58, e-mail: contact@ganesa.ro,*

web:ganesa.ro • 2022

ANECDOTE ȘI GLUME DIN TRADIȚIA RUSĂ

Cuvânt înainte

Anecdotele rusești sunt ca un fel de specialitate gurmandă, bazate pe jocuri de cuvinte..

Umorul rusesc este o expresie unică a spiritului rus. Este o stare de spirit, un mod de viață și un mod de a supraviețui.

În pofida a tot ce se petrece, sufletul rus iese la iveală, încălzind inima acestui popor atât de misterios.

Unul dintre poeții ruși cei mai celebri, Fiodor Tiouttchew (1803 – 1873), a scris:

Nu putem înțelege

Rusia cu rațiunea

Nimic nu o poate măsura

Rusia are un statut deosebit

Nu putem decât să credem în ea!

Pentru o mare parte a lumii, poporul rus rămâne încă mistic, misterios, imprevizibil, de nepătruns, la fel ca și umorul său!

Gluma *critică* (numită *anecdotală*) a fost întotdeauna foarte populară, fiind considerată chiar unul dintre elementele ce au contribuit la dezvoltarea culturii și limbii ruse. Limba rusă este bogată în expresii pline de imagini, expresii idiomatice și metafore care reflectă istoria, cultura, civilizația și mentalitatea lumii *rusofone*.

Anecdotele se află adesea la limita admisibilului, tratând numeroase puncte sensibile ale societății, precum penuria, diferența dintre ideologia oficială și realitatea trăită, restricțiile de deplasare, perioada de *zastoi* (stagnare) și multe alte subiecte.

Umorul se distinge prin mai multe concepte, fiind totodată un limbaj și o modalitate de exprimare. El joacă un rol esențial în ceea ce privește echilibrul ființelor, eliberează tensiunile și ajută la menținerea sănătății. Umorul poate fi folosit în diferite scopuri, putând avea spre exemplu, un țel pedagogic sau militant. Forma sa, mai mult decât definiția, este apreciată diferit de la un punct de vedere la altul, în funcție de cultură sau regiune, în asemenea măsură încât ceea ce este considerat de către unii drept umor, poate fi resimțit de către alții drept batjocură sau

insultă. Iată un răspuns la eterna întrebare: Putem râde de orice? Umorel îi permite ființei umane să se detașeze de ceea ce experimentează, căutând să *râdă pentru a nu plânga*. Așa cum afirma Nietzsche: *Omul suferă atât de profund încât a fost nevoit să inventeze râsul*.

Prezentare

În această culegere am adunat anecdote, glume și povești amuzante, precum și numeroase expresii care au ajuns să fie folosite în mod convențional în limba rusă. Se cuvine să recunoaștem că anecdotele, glumele, ironiile, bancurile și expresiile idiomatice sunt inventate și pot lua naștere și prin forța împrejurărilor.

Culegerea de față este o reproducere, un exemplu al spiritului popular, al esenței și originalității sale.

Este o viziune a adevărului popular practic.

Această culegere se adresează tuturor acelor care doresc să-și îmbogățească cunoștințele lexicale și culturale. Ea se adresează de asemenea tuturor ființelor curioase.

Prima carte din această colecție răspunde mai multor obiective:

• descoperirii *anecdotelor* grupate pe teme cu traducerea în limba română¹ însoțite în unele cazuri de o explicație a istoriei țării.

• înțelegerii dialogurilor, textelor și jocurilor cu scopul de a învăța și practica bogăția stării de spirit rusești și de a ne extinde viziunea asupra lumii *asiopiene* (a se vedea vocabularul din anexă).

• îmbogățirii vocabularului caracteristic vieții practice, cotidiene cu scopul de a înțelege mai bine limba, cultura, obiceiurile și comportamentele specific rusești și cu scopul de a vorbi mai ușor limba rusă.

• practicării dialogurilor, povestioarelor amuzante și anecdotelor, punându-le în aplicare în viața curentă. Aceasta ne oferă avantajul de a actualiza unele bancuri și expresii, putând astfel genera dezbateri noi.

La urma urmei, de ce nu?

1 În original tradus în limba franceză. - n.tr.

Introducere

"Rusia este o țară mare cu un trecut improbabil și imprevizibil."

(**Michail Zadornov**, umorist, scriitor)

Geografia umorului rusesc

Câteva repere (o reamintire în câteva cuvinte), asemenea unei *nostalgii după vremurile de altădată*.

Pentru a vă face o idee cu privire la amploarea geografică a umorului rusesc, pare corect să începem printr-o prezentare scurtă a țării.

Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste, prescurtat URSS sau în limba rusă, prescurtat СССР, în transcriere: Soiuz Sovietskikh Sotsialistitcheskish Respublik, SSSR, literal *Uniunea republicilor socialiste a*

consiliilor a existat din 30 decembrie 1922 până la dizolvarea ei pe 26 decembrie 1991.

Organizația politică a URSS era definită de Partidul comunist al Uniunii Sovietice (PCUS) și în mod deosebit de biroul ei executiv, Politburo. (conform vocabularului din anexă: *apparatchik, nomenklatura, etc.*)

Umorul rusesc este o adevărată literatură folclorică clandestină alcătuită din nenumărate anecdote ce au ca subiect principal istoria URSS:

- șefii de Stat (niciun conducător sovietic sau rus nu a scăpat de caricatură: Lenin, Stalin, Hrușciiov, Brejnev, Gorbaciov, Elțin...)
- eroii Tchapaiev și Petka
- agenții de circulație (polițiștii), *gaichnik* (conform vocabularului din anexă)
- Vovotchka (un puști carismatic, naiv și cinic în același timp, inteligent și răutăcios. Copil teribil, asemănător personajului Toto din anecdotele franțuzești. Își are originea în poveștile despre copilăria lui Lenin. Prenumele Vladimir are drept derivate numele
- Volodia și Vova iar drept diminutiv Vovotchka
- soacra (personajul mamei soției

apare în cea de-a doua jumătate a secolului al XIX-lea.

- blonda (absentă în tradiția rusă, blonda este unul dintre personajele comice cele mai recente în Rusia, împrumutat de la europeni).
- noul rus și multe alte personaje...

Umorul este proporțional cu întinderea țării, subiectele sunt multiple și variate. O mare parte din aceste anecdote sunt corelate cu vecinii geografici, ca de exemplu:

- Evreii (înțelepți, sceptici și destul de naivi, ei iau adesea în derâdere puterea dar nu riscă niciodată să o înfrunte direct).
- Ciukcii (populație autohtonă din Siberia). Ocupă un loc de frunte printre popoarele Rusiei și fostei URSS în bancurile rusești. Încrăzători și timizi, sunt înclinați să aibă reflexe infantile.
- Anecdote ce includ un trio: un rus și doi alții: *Erau un rus, un american și un englez...* Acest tip de umor clasic s-a inspirat dintr-un eveniment istoric concret, conferința de la Yalta care a avut loc în 1945. De fapt, pentru ca

trioul umoristic să funcționeze
e necesar să apară laolaltă un
stereotip popular și o naționalitate
dată, străinul vecin: un armean,
un georgian, un ucrainean, un
estonian... Comparațiile între vecini,
teritorii sau populații pot servi
drept motive pentru o multitudine
de povestiri amuzante. Uniunea
Sovietică s-a pretat perfect la acest
exercițiu.

URSS

De remarcat faptul că fiecare republică
(ce apare în bancuri sub forma *radio Erevan*
sau *radio Georgia*), orașele în sine (precum
Odessa) au caracterul lor specific, la fel ca
și locuitorii lor ce sunt recunoscuți ca fiind
unici.

Radio Erevan, Radio Armenia,
(expresie) (cf. vocabularului din anexă). În
timpul perioadei sovietice se considera că
multe bancuri proveneau de la Radio Erevan,
bancuri ale căror subiecți erau guvernanții

sau diverse personalități ce făcea parte din organele de stat. Adesea bancurile începeau în felul următor: *Știți că am auzit la radio Erevan (capitala Armeniei) sau la radio Armenia...? Multe bancuri luau forma unor întrebări și răspunsuri, de genul: Întrebare la radio Erevan... Radio Erevan răspunde...*

Cel mai întins stat din lume ca suprafață, URSS ocupa o șesime din ținuturile de pe uscat, cuprinzând unsprezece fusuri orare și întinzându-se de la Marea Baltică și de la Marea Neagră la Oceanul Pacific, adică pe toată suprafața nord-estică a Eurasiei.

URSS a fost un stat federal, format din cincisprezece republici socialiste sovietice, egale ca și drepturi: Rusia, Bielorusia, Ucraina, Lituania, Estonia, Letonia, Georgia, Azerbaidjan, Armenia, Kazahstan, Moldova, Tadjikistan, Uzbekistan, Turkmenistan.

Înainte de a face cunoștință cu umorul rusesc, iată o culegere de citate la care puteți medita...

Dacă există un guvernământ democrat pe lume, acesta este cel din Moscova!

(Marcel Cachin, 1946)

URSS produce mătase pentru muncitoarele ei, pentru

lucrătoarele din colhozuri. Încep să existe din belșug pentru toată lumea pâine și trandafiri. Asistăm la o dezvoltare continuă a bunăstării materiale.
(Yves Moreau, L'Humanité, 1952)

Libertatea de critică este totală în URSS.

(Jean-Paul Sartre, Libération, 1954)

Sunt comunist pentru că aceasta mă scutește de a fi nevoit să gândesc.

(Frédéric Joliot-Curie)

Situația libertății este mult mai rea în Argentina decât în URSS.

(Jean-Pierre Cot, deputat european, ministru delegat însărcinat cu cooperarea și dezvoltarea socialistă)

Stalin a provocat câteva morți, e adevărat, dar nu mai multe decât se petrec în accidentele rutiere în Franța.

(Jean-Baptiste Doumeng,

supranumit miliardarul roșu)
Bilanțul societăților socialiste
este la modul global benefic.
(Georges Marchais, secretar
general al Partidului comunist
francez, 1980)

Și, cireașa de pe tort.

Fragment din discursul lui *Boris Elțin*:
*De trei ani, țara noastră se afla la marginea
prăpastiei. Astăzi, am făcut un pas înainte.*

Într-o zi, cu prilejul unui interviu
public, un ziarist formulează o
întrebare:

– Domnule Gorbaciov, de ce țineți
frâiele Partidului invers, întorcând
capul spre stânga în timp ce mergeți
spre dreapta?

– Situația politică actuală necesită
o flexibilitate considerabilă.

Un sondaj format din două
întrebări:

– Ce citiți? Cum trăiți?

90% dintre răspunsuri:

– Citesc presa, altfel cum aș putea
să știu că trăiesc bine?

Șablon subst. masc.

Acest cuvânt rusesc al cărui prim sens
este *clișeu*, *banalitate* a devenit sinonim cu
limbaj de lemn, *stereotipie*.

Michail Zadornov, unul dintre scriitorii
ruși cei mai celebri, sintetizase:

Toate popoarele de pe planetă
înțeleg democrația ca pe o luptă
pentru un viitor mai bun. Doar
poporul nostru continuă să lupte
împotriva trecutului său. Și ceea
ce este remarcabil, e faptul că de
fiecare dată câștigă!